

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/155/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321010383
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2321010383.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Galanta a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 02.08.2023, sp. zn. 1T/28/2021, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12. marca 2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie okresnej prokurátorky a obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 02.08.2023, sp. zn. 1T/28/2021, bol obžalovaný A. B. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že odo dňa 01. septembra 1999 až do dňa 07. júla 2020 v obci D. v priestoroch rodinného domu č. XXX ako aj v priestoroch k nemu patriacich a v priestoroch spoločností E. F. B. v obci D. G. XXX a všade tam, kde sa zdržiaval so svojou manželkou H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. G. XXX a odo dňa 18. 05. 2009 už exmanželkou, jej opakovane vulgárne nadával, ponižoval ju, osočoval, požadoval od nej opakovane niekoľkokrát za deň vykonávať pohlavný styk, sácal ju o stenu, dusil a pod vyhrážkou zabitia ju nútil, aby mu dávala peniaze, následkom čoho svojím konaním spôsobil poškodenej H. B. fyzické a psychické utrpenie.

Za tento trestný čin okresný súd uložil obžalovanému podľa § 208 ods. 1, § 36 písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 51 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona podmienene odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní 4 (štyri) roky. Zároveň mu podľa § 51 ods. 4 písm. a/, písm. j/ Trestného zákona v rámci skúšobnej doby podmienene odsúdenia s probačným dohľadom uložil i povinnosti a to nepriblížiť sa k poškodenej H. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. G. XXX na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a zároveň nezdržiavať sa v blízkosti obydlija poškodenej a zúčastniť sa v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia na psychologickom poradenstve.

Okresný súd zdôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu č. I. 326-338 spisu.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote, a to ihneď na hlavnom pojednávaní po vyhlásení rozsudku, zahlásili odvolanie obžalovaný A. B. a to čo do výroku o vine a treste (č.l. 323 spisu) ako i okresná prokurátorka a to čo do výroku o vine a treste v neprospech obžalovaného (č.l. 323 spisu).

Obžalovaný A. B. prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil podané odvolanie podaním zo dňa 15.09.2023, doručeným okresnému súdu dňa 18.09.2023 (č. I. 346-349 spisu). V úvode zhrnul obsah napadnutého rozsudku s tou námietkou, že výroky napadnutého rozsudku, o vine a treste sú nesprávne a vadami trpí aj konanie, ktoré vydaniu napadnutého rozsudku predchádzalo. Uviedol, že na základe záverov dokazovania na hlavnom pojednávaní bolo potrebné a nevyhnutné obžalovaného

spod obžaloby oslobodiť v celom rozsahu a túto zásadnú vadu prvostupňového rozhodnutia bude musieť odvolací súd v celom rozsahu odstrániť, a obžalovaného spod obžaloby oslobodiť. Už samotná obžaloba bola podaná zmätočne, nesprávne a bez toho, že by vymedzovala konanie obvineného tak, že by z neho vyplývali jednotlivé znaky právnej kvalifikácie tak, ako ich v obžalobe ustálila prokuratúra. Jednotlivé znaky právnej kvalifikácie neboli v obžalobe vôbec špecifikované a v priebehu dokazovania na hlavnom pojednávaní neboli vo vzťahu k obžalovanému nijakým spôsobom preukázané, a dokonca vo viacerých častiach neboli ani predmetom dokazovania, napriek tomu si ich prvostupňový súd osvojil a uznal ho vinným.

Poukazujúc na skutkovú vetu napadnutého rozsudku uviedol, že počas prípravného konania a najmä počas hlavného pojednávania bolo vykonané rozsiahle dokazovanie. Vo vzťahu k obžalovanému však výsledky predmetného dokazovania nepreukazujú nič z toho, čo sa mu kladie za vinu a z čoho bol obžalovaný. Počas konania bolo vypočutých viacero svedkov. Z výpovedí všetkých týchto osôb však nevyplývala, že by sa obžalovaný mal dopúšťať žalovanej trestnej činnosti a nikto zo svedkov nepotvrdil verziu pani B.. Z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že manželstvo a ani následné spolužitie A. B. s H. B. určite nebolo ideálne. To isté ale možno povedať o množstve iných manželstiev, či spoloživých párov v dnešnej dobe, ktorá je psychicky veľmi náročná a stresujúca. Vo vzťahu A. B. a H. B. z uvedeného dôvodu pekné chvíle striedali tie horšie, vrátane konfliktov a hádok, ktoré sú ale viac, či menej prítomné v každej jednej rodine. To však neznamená, že je potrebné v takomto vzťahu na riešenie problémov používať prostriedky ultima ratio, akými prostriedky trestného práva určite sú. Ich vzťah bol turbulentný, pravdepodobne mali nezlučiteľné povahové vlastnosti, čo s poukazom na takmer 30 spolužitie a denný pracovný kontakt muselo mať logicky za následok množstvo konfliktov a hádok, ktoré potvrdzujú ako obžalovaný, tak aj poškodená, ale aj ostatní svedkovia, najmä I. B., a ktoré sa v prevažnej väčšine ale týkali podnikania a financií, a čo je najpodstatnejšie, boli vzájomné. V priebehu hlavného pojednávania sa zväčša cítili, ako by boli na rozvodovom konaní, či konaní o majetkovom vysporiadaní bývalých manželov. Rozhodne však tu neodznelo a už vôbec nebolo preukázané nič, čo by mohlo byť považované za trestnoprávne relevantné konanie. V konaní bolo zrejmé, že obžalovaný určite nemá jednoduchú povahu, ale to nemá ani H. B.. Svedkovia D., ale najmä I. B. potvrdili, že hádky boli vzájomné, iniciovali ich obaja, otec občas používal vulgarizmy, mama zasa hádzala kuchynský riad. Keďže financie spravovala dlhodobo výlučne poškodená, a obžalovaný bol odkázaný na jej príspevky, je logické, že z toho vyplývali konflikty a hádky.

K vyššie uvedenému uviedol, že napriek podanej obžalobe nebolo preukázané fyzické, ani psychické násilie, tak ako to je tvrdené v obžalobe. Poškodená napokon na hlavnom pojednávaní uviedla len 1 incident, ktorý však preukázaný nebol, resp. sa jednalo o vzájomnú potýčku. Obhajoba je názoru, že ak by k jednému fyzickému incidentu za 20 rokov aj došlo, nie je to možné vzhľadom na dĺžku spolužitia považovať za týranie tak, ako to požaduje trestný zákon, nakoľko tu absentuje dlhodobosť a sústavnosť. Taktiež nebolo preukázané vynucovanie si sexuálneho styku. Je možné, že obžalovaný má rád sex a je pomerne sexuálne aktívny, ale určite nie v rozsahu uvádzanom v obžalobe, a hlavne samotná poškodená vypovedala, že ak žiadal sex, tak si ho nevynucoval, nakoľko ona dobrovoľne súhlasila. Obhajoba naproti tomu je názoru, že veľmi ľahko možno ustáliť, prečo bolo trestné oznámenie podané až v čase, keď podané bolo, a čo bolo jeho motívom. Zastáva názor, že reakciu mohol vyvolať aj incident týkajúci sa pobytu J. D. v nehnuteľnosti v D., a možno aj vzťah obžalovaného s pani D.. Už samotné vznesenie obvinenia bolo unáhlené a predčasné, a obžaloba v tejto veci vôbec nemala byť podaná, a už vôbec nemal byť vo veci vydaný odsudzujúci rozsudok. Podľa ich názoru nebolo vôbec preukázané, že by sa obžalovaný dopustil konania v rozpore s trestným zákonom. Správanie obžalovaného, konflikty v rodine a následky ich riešenia neboli takej intenzity, aby bolo možné čo len čiastočne hovoriť o týraní blízkej a zverenej osoby. Taktiež zo znaleckého dokazovania nebolo preukázané, že by H. B. trpela syndrómom týranej osoby, ani iného poškodenia psychického zdravia. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené závery je obhajoba názoru, že obžalovaného bolo potrebné spod obžaloby oslobodiť podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

K záverom rozsudku namietal, že z vykonaného dokazovania nebolo možné vyvodiť záver, že by sa obžalovaný dopustil tohto zločinu, a to z dôvodov, že samotné uznanie viny je prvostupňovým súdom založené len na základe výpovede poškodenej H. B. bez akéhokoľvek iného podporného dôkazu. Obžalovaný jasne a zrozumiteľne vysvetlil všetky jednotlivé obvinenia a incidenty, a závery uvedené v odôvodnení rozsudku vo vzťahu k hodnoteniu výpovedí H. B. sú veľmi povrchné. Súd sa stotožnil s jej výpoveďami, odignoroval nezrovnalosti a rozpory a pri ich hodnotení nezobral v úvahu, že výpoveď H. B. v jednotlivých štádiách trestného konania mala zásadné nezrovnalosti a jej výpoveď na hlavnom

pojednávani nemala obsah, ktorý by čo len čiastočne korešpondoval so skutkovou vetou, ktorú v rozsudku uviedol súd. H. B. vypovedala opakovane úplne odlišne, a jej výpoveď nepotvrdila I. B., I. B. ani K. D., čo je kľúčové, nakoľko práve títo svedkovia mali mať údajne vedomosť o jednotlivých resp. väčšine incidentov, avšak žiadnu z verzií H. B. nepotvrdili, čo zásadným spôsobom znižuje jej dôveryhodnosť. Vo vzťahu k právnej kvalifikácii a uznání viny podľa § 208 konštatoval, že sú právne závery a výsledky dokazovania zmätočné, nejednoznačné a v rozpore so skutočnými výsledkami dokazovania, pričom súd tieto rozpory odignoroval. Priamo v skutkovej vete je uvedené, že ju opakovane mal sácať a dusiť, čo v konaní nebolo vôbec preukázané, pričom sama poškodená na hlavnom pojednávaní napokon pripustila za 20 ročné spolužitie len 1 incident, a aj ten bol vzájomný a vyvolala ho ona, keď prišla do domu v D. zo žiarlivosti, keď tam už nebývala a vyvolala fyzickú potýčku, vzájomnú. Žiadne iné fyzické násilie preukázané nebolo, dokonca ho neuviedla ani poškodená, a už vôbec ho nepotvrdil žiadny svedok. Súd ďalej dokonca sám v skutkovej vete vykonštruoval konanie popísané ako „pod vyhrážkou zabitia ju nútil aby mu dala peniaze.“ Podľa ich názoru tento výrok je absolútne scestný, nakoľko nič také v konaní uvedené, a to ani dokonca poškodenou nebolo, a súd ani nikde v odôvodnení rozsudku toto konanie nepopisuje ani nezodôvodňuje. Odôvodnenie celkovo nie je vôbec oporou rozhodnutia a rozhodnutie robí nepreskúmateľným a arbitrárnym.

Poukazujúc na uvedené namietal, že aplikovaný postup prvostupňového súdu, keď rozpory a pochybnosti vykladá v neprospech obvineného B., je absolútne v rozpore so všeobecnou platnou zásadou pre trestné konania in dubio pro reo. Je zrejmé, že na základe zisteného skutkového stavu, neboli v rámci dokazovania produkované žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali vinu obžalovaného. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že odvolací súd v prípade obžalovaného nemôže ani len uvažovať o uznání viny. Bol toho názoru, že súd I. stupňa nepostupoval v súlade s ust. § 2 ods. 7, ods. 10, ods. 12 TP, nakoľko nezistil skutkový stav veci bez dôvodných pochybností a pri hodnotení dôkazov nezvážil všetky uvedené okolnosti, ktoré v rámci vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní vyšli najavo. Preto sa rozsudok súdu I. stupňa javí ako arbitrárny a nezákonný, pre ktoré napadnutý rozsudok nemôže obstať a predstavovať zákonné a spravodlivé rozhodnutie vo veci samej. Taktiež znalkyňa PhDr. Bieliková síce konštatuje, že v konaní nezistila žiadne fabulácie. Čo je však podstatnejšie, konštatuje absenciu známkov týranej osoby, čo znamená, že ani znalecký posudok nemôže slúžiť ako podporný dôkaz. Navyše, znalecký posudok je značne rozporuplný, keď na jednej strane vyzdvihuje silnú osobnostnú výbavu pani B., no zároveň je opisuje ako osobu bez sebadôvery, emočne a sociálne nezrelú, ľahko ovplyvniteľnú až manipulovateľnú. Tieto závery sú zmätočné, nakoľko takéto črty osoby rozhodne nemožno považovať za silnú osobnostnú výbavu. Bol toho názoru, že teda nie je možné hovoriť o preukázaní akejkoľvek trestnej činnosti, nakoľko nie je možné preukázať, že sa vôbec trestnej činnosti dopúšťal.

Ďalej konštatoval, že rozsudok bude potrebné zrušiť aj z dôvodu, že počas hlavného pojednávania došlo k zásadným vadám. Súd napriek zásadným námietkam obhajoby až na 2 hlavných pojednávaniach pripustil prehrávanie takmer 3 roky starých nahrávok výpovede poškodenej, ktorá však na hlavnom pojednávaní opakovane viackrát vypovedala, čím jednoznačne porušil zásadu ústnosti, ako jednu zo základných zásad trestného konania. Ďalšou vadou je podľa jeho názoru skutočnosť, že odôvodnenie nie je vôbec oporou výroku, a samosudca vôbec s výnimkou necelej jednej strany neodôvodňuje svoje závery, neuviedol právne úvahy a svoje myšlienkové pochody. Rozhodnutie je teda nedostatočné, nepreskúmateľné a nezákonné.

Na základe vyššie uvedeného, mala obhajoba za to, že konajúci súd rozhodol napadnutým rozsudkom bez toho, aby mal náležite zistený skutkový stav bez dôvodných pochybností; rozhodol o skutku a o právnej kvalifikácii skutku bez toho, aby bolo v smere aplikácie ust. § 208 ods. 1 písm. a) Tr. zák. preukázané naplnenie všetkých znakov tejto kvalifikovanej skutkovej podstaty; je spochybnená vierohodnosť výpovedí svedkyne poškodenej H. B.; rozsudok je nedostatočne odôvodnený; konajúci súd rozhodol v rozpore s vykonaným dokazovaním; konajúci súd sa nevyrovnal s obhajobou; konajúci súd nerešpektoval zásadu „in dubio pro reo“; konajúci súd nepostupoval riadne v súlade s ust. § 2 ods. 12 Tr. por. pri hodnotení dôkazov; rozsudok ako aj postup konajúceho súdu nesú znaky arbitrárnosti. S poukazom na uvedené skutočnosti navrhol, aby Krajský súd v Trnave ako príslušný odvolací súd, rozhodol podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. e) Tr. por. tak, že zruší napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch a v zmysle ust. § 285 písm. a/ Tr. por. obžalovaného spod obžaloby oslobodzuje, alternatívne vracia vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a rozhodovanie.

Okresná prokurátorka odôvodnila podané odvolanie podaním zo dňa 05.09.2023, doručeným okresnému súdu dňa 07.09.2023 (č. I. 343-345 spisu). V úvode zhrnula obsah napadnutého rozsudku s tým, že vo vzťahu k výroku o vine sa s právnou kvalifikáciou skutku ako zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a) Trestného zákona, keď súd neaplikoval aj kvalifikovanú skutkovú podstatu v súlade s podanou obžalobou ako zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, sa nestotožňuje. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obžalovaný sa žalovanej trestnej činnosti dopúšťal pravidelne, po dlhší čas, odo dňa 01. septembra 1999 až do dňa 07. júla 2020, tak ako to z trestnoprávneho hľadiska kvalifikovala obžaloba opretá o zabezpečené dôkazy. Okresný súd Galanta mal dostatočným spôsobom preukázané, že obžalovaný v rozhodnom období predovšetkým verbálnymi útokmi opakovane ubližoval svojej manželke, resp. bývalej manželke, čo potvrdzuje výpoveď samotnej poškodenej H. B., ktorá podrobne opísala jednotlivé násilne prejavy obžalovaného smerujúce voči jej osobe. Z výpovede poškodenej bol ustálený aj čas spáchania skutku, t.j. od roku dňa 01. septembra 1999 až do dňa 07. júla 2020, ktorá skutočnosť nebola žiadnym dôkazom vyvrátená. Súčasne je potrebné poukázať, že v obžalobe vymedzené obdobie páchania skutku, korešponduje aj so zisteniami znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej z odboru psychológia vyslovenými v záveroch znaleckého posudku č. č. 88/2020, ktorých sa v celom rozsahu pridržala aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní a z ktorých, okrem iného vyplýva, že znalkyňa vyšetrením poškodenej zistila, že táto má zachované perцепčné a kognitívne funkcie, ktoré jej umožňujú správne vnímať, zapamätať si udalosti, ktoré prežila. V oblasti vnímania a zapamätávania nezistila u poškodenej žiadnu patológiu, tak isto v jej myslení nezistila žiadne fabulácie a konfabulácie. Výpoveď zo psychologického hľadiska nesie pozitívne znaky špecifickej a všeobecnej vierohodnosti. Poškodená podrobne vypovedala, podrobne opisovala udalosti, ktoré sú predmetom trestnej činnosti s miernymi nezrovnalosťami, ktoré sa týkali časovo nepresného uloženia zážitkov. Keďže sa jednalo o dlhý časový úsek tak je to samozrejmosťou. Nezistila u nej, že by mala prežité udalosti skresľovať ani pamäťové medzery. V čase vyšetrenia už vo vzťahu k jej bývalému manželovi nemala žiadne traumy. Jednak preto, že už dlhšiu dobu nežili v spoločnej domácnosti a hlavný podiel na tom má jej základná osobnostná výbava, že je ovládateľná, snaží sa každému vyhovieť, prispôbiť avšak na vlastný úkor. Z vyšetrení poškodenej nezistila u nej známky týranej osoby, avšak tiež to súvisí s jej základnou osobnostnou výbavou.

K tomu uviedla, že súd na jednej strane poukázal na výpoveď poškodenej a túto aj vyzdvihol, na druhej strane však neakceptoval, že by skutok mal byť právne kvalifikovaný aj s použitím ust. § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, t.j. po dlhší čas. V tomto smere poukázal, že z ustálenej súdnej praxe dĺžka časového úseku, ktorý je možné považovať za dlhšiu dobu je treba posudzovať predovšetkým na základe intenzity konania obvineného a závažnosti trestného činu. Inak povedané, ide o také konanie obvineného, ktoré zasahuje do zvlášť významnej sféry práv poškodenej a je vyjadrené aj zákonom ustanovenou trestnou sadzbou, ktorá vlastne tak vyjadruje dôležitosť a mieru záujmu akú spoločnosť má na ich ochrane. V danom prípade je trestná sadzba základnej skutkovej podstaty v rozpätí 3 až 8 rokov a teda vyjadruje výrazný záujem spoločnosti na ochrane dotknutých osôb, v tomto prípade manželky pred fyzickým a psychickým utrpením spôsobeným jej manželom (obžalovaným), pričom mala za to, že ustálené obdobie páchania skutku bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá právnomu záveru vyjadrenému v posúdení skutku obvineného v obžalobe ako zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona, pretože takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania t. j. po dlhší čas (s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona).

Preto s odôvodnením rozsudku, v ktorom súd vyhodnotil charakter útokov opísaných v skutkovej vete rozsudku ako nesúci pečať trýznivosti vo vzťahu k poškodenej osobe, avšak stupeň intenzity vykonania takýchto útokov neposúdil ako tak exponovaný, že by to napĺňalo kritérium závažnejšieho spôsobu páchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vyjadrený v ustanovení § 138 písm. b) Trestného zákona, sa nestotožňuje. Okresný súd zmenu právnej kvalifikácie odôvodnil najmä tým, že exponovanosť útokov obžalovaného z hľadiska ich charakteru, spôsobu a intenzity zásahu do integrity poškodenej a spôsobeného následku neboli takého rázu, že by napĺňali kritérium závažnejšieho páchania trestného činu, s čím však nekorešponduje výpoveď poškodenej a napokon ani závery znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej z odboru psychológia č. 88/2020, z ktorého je možné vyabstrahovať, že síce u poškodenej nezistila známky týranej ženy, avšak to odôvodnila jej základnou osobnostnou výbavou, tým, že je ovládateľná, snaží sa každému vyhovieť, prispôbiť, ale na vlastný úkor a teda nie tým, že by k páchaniu trestného činu dochádzalo po krátky čas, resp. tým, že by boli útoky obžalovaného menej intenzívne. Mala za to, že z vykonaného dokazovania bolo dostatočne preukázané,

že útoky obžalovaného boli intenzívne počas celej doby páchania skutku a preto rozhodné obdobie je bezpochyby treba považovať za konanie trvajúce dlhšiu dobu.

Poukazujúc na § 138 písm. b) Trestného zákona uviedla, že z vykonaného dokazovania v prípravnom konaní, aj v konaní pred súdom bolo zistené a preukázané (najmä výsledkami znaleckého skúmania a výpoveďou poškodenej), že by útoky obžalovaného na poškodenú boli malej intenzity, ale naopak jeho konanie voči poškodenej bolo prekročením obvyklej doby páchania tohto skutku, ktorý preto napĺňa kvalifikovaný znak skutku v zmysle § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Nad rámec vyššie uvedeného prisvedčila súdu, že nebolo preukázané, že obžalovaný naplnil zákonné znaky ustanovenia § 208 ods. 1 písm. c) Trestného zákona (v obžalobe nesprávne uvedené § 208 ods. 1 písm. b) Trestného zákona). Po vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov bola toho názoru, že trestná činnosť obžalovaného bola dostatočne preukázaná a žalovaný skutok je potrebné právne kvalifikovať ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písm. a), ods. 3 písm. ci) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Vzhľadom na tieto skutočnosti mala za to, že prvostupňový súd použil nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku, čo viedlo aj k uloženiu neprimeraného a nezákonného trestu odňatia slobody, keď obžalovanému má byť správne uložený trest odňatia slobody podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, kde je trestná sadzba v rozmedzí sedem až pätnásť rokov.

S poukazom na uvedené dôvody považovala napadnutý rozsudok za nezákonný vo výroku o vine a treste a navrhla, aby Krajský súd Trnava uvedený rozsudok zrušil v celom rozsahu a v zmysle § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol sám rozsudkom.

Konanie na odvolacom súde

Krajský súd v predmetnej trestnej veci vykonal verejné zasadnutie a to za prítomnosti prokurátorky krajskej prokuratúry, obhajcu obžalovaného. Obžalovaný bol o termíne verejného zasadnutia riadne upovedomený, upovedomenie prevzal dňa 14.02.2024. Obžalovaný písomne požiadal o vykonanie verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti.

Prokurátorka krajskej prokuratúry prítomná na verejnom zasadnutí v konečnom návrhu vyslovila názor, že navrhuje odvolanie obžalovaného zamietnuť ako nedôvodné a navrhuje vyhovieť odvolaniu Okresnej prokuratúry Galanta.

Obhajca obžalovaného sa v konečnom návrhu žiadal vyhovieť odvolaniu obžalovaného a žiadal zamietnuť odvolanie prokurátora.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, nezistil dôvody pre zamietnutie odvolania okresnej prokurátorky a obžalovaného podľa § 316 Trestného poriadku, ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 odsek 3 Trestného poriadku. Postupom podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a dôvodnosť napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie okresnej prokurátorky a obžalovaného nie je dôvodné.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, odvolací súd zhodne ako súd I. stupňa zistil, že:

- prokurátor Okresnej prokuratúry Galanta podal dňa 08.04.2021 obžalobu pod č. 1 Pv 342/20/2202-31 na obvineného A. B. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b) Trestného zákona, na skutkovom základe uvedenom v obžalobe;

- na hlavnom pojednávaní bolo vykonané dokazovanie výsluchom obžalovaného A. B., poškodenej H. B., svedkyne K. D., svedkyne I. B., svedkyne J. D., znalca MUDr. Maroša Uhrína, znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej, čítaním výpovede svedkyne I. B., prehratím videozáznamu výsluchu svedkyne poškodenej H. B. z prípravného konania zo dňa 22.09.2020, oboznámením lekárskej správy č.I. 225 a relácii na obžalovaného č. I. 230-235.

- následne okresný súd vyhlásil napadnutý rozsudok, ktorého znenie je opísané v úvode tohto uznesenia. Po komplexnom preskúmaní obsahu spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že okresný súd v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, postupoval v súlade s Trestným poriadkom, na hlavnom pojednávaní vykonal všetky dostupné dôkazy v rozsahu potrebnom pre náležité zistenie

skutočného stavu veci nevyhnutného pre zákonné a objektívne rozhodnutie. Okresný súd tiež dodržal všetky zákonné ustanovenia, zmyslom ktorých je zabezpečenie práva obžalovaného na obhajobu, následne v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku vykonané dôkazy vyhodnotil po uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak ku správnym skutkovým zisteniam, ktoré zodpovedajú vykonaným dôkazom.

Následne v odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku stručne a jasne vyložil, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si vzájomne odporujú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, akými právnymi úvahami sa okresný súd riadil, keď rozhodol o uznaní viny obžalovaného zo skutku (po jeho modifikácii), pre ktorý bol postavený pred súd. Aj podľa názoru krajského súdu, vzhľadom na vykonané dôkazy, bolo v posudzovanej veci nepochybne preukázané, že skutok tak, ako ho prvostupňový súd ustálil, sa stal a že tento skutok spáchal obžalovaný A. B..

K výroku o vine

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Krajský súd je toho názoru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je presvedčivé, toto vychádza zo skutkového stavu, ako bol tento zistený okresným súdom na hlavnom pojednávaní, krajský súd proti nemu nemá podstatné výhrady, a preto si odôvodnenie napadnutého rozsudku v značnej miere osvojuje a v podrobnostiach na neho poukazuje.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštannom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a v prípade, ak sa odvolací súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a tieto považuje za zákonné a správne nie je potrebné, aby tieto opakovane vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na tieto len stručne poukázal (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018).

S prihliadnutím na obsah odvolacích námietok obžalovaného, v ktorých namietal nesprávne zistený skutkový stav okresným súdom, vzhľadom na tieto považuje odvolací súd za nevyhnutné zosumarizovať základné úvahy o dostatku dôkazov vo vzťahu k vine obžalovaného nasledovne.

Obžalovaný A. B. od začiatku trestného stíhania spáchanie skutku ako takého popieral a snažil sa svoje konanie zľahčovať, vrátane miery akou prispel ku skutku a jeho priebehu. Okrem toho zdôrazňoval, že hlavnou príčinou partnerských nezhôd bola práve poškodená, ktorá iniciovala hádky a vyvolávala konflikty. V predmetnom konaní však vina obžalovaného A. B. bola jednoznačne preukázaná výpoveďami poškodenej H. B., v ktorých v zásade zhodne popísala svoj vzťah s obžalovaným a zhodne a pomerne podrobne opísala najzávažnejšie verbálne, ale aj fyzické útoky obžalovaného na jej osobu počas trvania ich manželského zväzku, ale aj neskôr po ňom, keď žili v spoločnej domácnosti, pričom tieto jej výpovede hodnotí aj odvolací súd v zhode s právnym názorom okresného súdu, ako hodnoverné, jednoznačne a nespochybniteľne usvedčujúce obžalovaného zo spáchania predmetného skutku tak, ako to ustálil na hlavnom pojednávaní okresný súd. Menovaná poškodená jasne a zrozumiteľne popísala skutočnosti, ktoré mala za dôležité a ktoré sa týkajú žalovaného skutku. Taktiež sa obžalovanému nepodarilo presvedčiť ani odvolací súd o nedôveryhodnosti výpovedí poškodenej, pretože jej výpovede sú podporené výpoveďami svedkýň I. B., K. D., J. D. a I. B., ktoré zhodne potvrdili, že medzi obžalovaným a poškodenou dochádzalo k častým hádkam, pričom sa na ich vzniku výraznou mierou

podieľala aj samotná poškodená. Výpovede týchto svedkýň na hlavnom pojednávaní možno v prospech obžalovaného hodnotiť v tej časti, keď priamo nevideli fyzické útoky zo strany obžalovaného na poškodenú. V rozhodujúcich skutočnostiach, t.j. pokiaľ ide o sexuálne obťažovanie obžalovaného na poškodenú, jej výpovede v podstatnej miere potvrdzovala výpoveď svedkyne I. B. z prípravného konania zo dňa 22.09.2020, keďže táto svedkyňa potvrdila, že mama (pozn. súdu poškodená) sa jej asi 3-4-krát zdôverila, že otec od nej chcel nasilu sex. Aj svedkyňa I. B. potvrdila, že po rozvoze jej niekedy mama (pozn. súdu poškodená) spomínala, že otec mal narážky na sex, konkrétne sa to malo udiať v práci, kde si mal od poškodenej vynucovať sex, čo svedčí taktiež o jeho agresívnom sexuálnom správaní. Fakt, že mal obžalovaný pritlačiť poškodenú k stene, dosvedčujú vo svojej výpovedi svedkyňa K. D., ktorej poškodená pred dvomi rokmi povedala, že obžalovaný ju pritlačil k stene, a rovnako aj svedkyňa I. B., ktorá vo svojej výpovedi uviedla, že síce nevidela, že by otec (pozn. súdu obžalovaný) útočil na mamu (pozn. súdu poškodenú), avšak dodala, že mama (pozn. súdu poškodená), jej raz alebo dvakrát spomínala, že ju otec (pozn. súdu obžalovaný) sotil. Všetky tieto usvedčujúce dôkazy vytvárali dostatočnú logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného bez tých najmenších pochybností. Tieto dôkazy dostatočne vyvracali tiež obranu obžalovaného, ktorú v konaní prezentoval, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť žiadnej z jeho odvolacích námietok.

Pokiaľ teda ide o odvolacie námietky obžalovaného, ich podstata spočívala v kritike spôsobu, akým okresný súd vyhodnotil vykonané dôkazy, najmä výpoveď poškodenej H. B. ako i výpovede ďalších vyššie menovaných svedkov. V odôvodnení odvolania následne obžalovaný polemizoval s odôvodnením rozsudku a presadzoval vlastnú verziu, ktorá je založená na inom, pre neho priaznivejšom hodnotení vykonaných dôkazov, konkrétne oslobodení obžalovaného spod obžaloby (napríklad že z výpovedí všetkých týchto osôb nevplynulo, že by sa obžalovaný mal dopúšťať žalovanej trestnej činnosti a nikto zo svedkov nepotvrdil verziu pani B. a pod.).

Ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým okresný súd hodnotil vykonané dôkazy, najmä výpovede poškodenej ako aj výpovede ostatných svedkov, rovnako aj znalecké posudky zabezpečené v tomto konaní, je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Inak povedané, Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie viny obžalovaného. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. V súvislosti s hodnotením dôkazov platí aj druhé pravidlo, podľa ktorého ak okresný súd postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda že ich hodnotil na základe vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel k logicky odôvodneným skutkovým zisteniam, krajský súd nemôže napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž nie je možné napadnutému rozsudku vytknúť žiadnu vadu v zmysle uvedeného ustanovenia (porovnaj R 53/1992).

Krajský súd tiež opakovane vo svojich rozhodnutiach prízvukuje, že právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, predstavami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Rovnako súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, lebo proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.08.2015, sp. zn. 4Tdo/36/2015).

Inak povedané, proces dokazovania (a to nie len z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní

logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1To/7/2012 z 30. januára 2013).

Potom odvolacie námietky obžalovaného, že nebolo preukázané nič, čo by mohlo byť považované za trestnoprávne relevantné konanie, svojim obsahom nenapĺňajú žiadny odvolací dôvod podľa § 321 Trestného poriadku. Vykonané dôkazy totiž tvoria uzavretú reťaz jednotlivých priamych aj nepriamych dôkazov, logicky na seba nadväzujúcich, preto i krajský súd dospel k záveru, že vina obžalovaného A. B. bola preukázaná bez akýchkoľvek pochybností, a preto rozsudok okresného súdu, pokiaľ ide o ustálenie skutkového stavu a jeho právne posúdenie, považoval za správny a zákonný s tým, že konanie obžalovaného tak, ako je opísané v súlade so zisteným skutočným stavom veci vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku, napĺňa znaky skutkovej podstaty vyššie uvedeného trestného činu. Za danej dôkaznej situácie teda nebolo namieste prisvedčiť ani odvolacím námietkam obžalovaného, že je potrebné individuálne prihliadnúť na jednotlivé dôkazy a spôsob, akým ich súd posúdil, pretože tak urobil už súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku. Navyše ide o špecifický druh trestnej činnosti, ku ktorej páchaniu dochádza v súkromí, často bez prítomnosti iných osôb, ktoré by o nej eventuálne mohli svedčiť, a preto najmä priame dôkazy existujú v takýchto prípadoch spravidla len v minimálnom počte. K odvolacím námietkam, v ktorých obžalovaný opakovane hodnotí výpovede poškodenej odlišne od prvostupňového súdu, najmä poukazuje na to, že poškodená H. B. vypovedala opakovane úplne odlišne, k tomu treba uviesť, že to, že poškodená vypovedala na hlavnom pojednávaní k trestnej činnosti obžalovaného s miernymi nezrovnalosťami je pochopiteľné, s ohľadom práve na plynutie času aj logické, že poškodená si pamätá najmä na tie verbálne útoky, ktoré ona prirodzene pociťovala ako ťažké psychické príkorie.

Okrem vyššie uvedeného ku kritike obžalovaného ohľadne spôsobu, akým prvostupňový súd hodnotil vykonané dôkazy, poukazuje krajský súd na vyššie uvedené základné pravidlá v súvislosti s hodnotením dôkazov ako i na ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej pri hodnotení vierohodnosti svedka je súd povinný prihliadnúť najmä k vnútornej štruktúre výpovede svedka, teda či si neodporuje v podstatných okolnostiach, o ktorých vypovedal, k logickým súvislostiam o okolnostiach, o ktorých svedok vypovedá, či výpoveď svedka je v súlade aj s ostatnými dôkazmi zadováženými v trestnom konaní, pričom nie menej podstatná bude aj okolnosť vzťahu svedka k obžalovanému, teda či svedok s obžalovaným je v príbuzenskom vzťahu, resp. (ne)priateľskom, susedskom, či zamestnávateľskom vzťahu, príp. v inom vzťahu podriadenosti alebo nadriadenosti. Taktiež je potrebné prihliadať na existenciu vlastného (často hmotného) záujmu svedka na výsledku trestného konania, v prípade, že v trestnom konaní vyjde najavo motív a príčina (vyplývajúce, či už z pozitívneho alebo negatívneho pomeru medzi svedkom a obžalovaným alebo svedkom a poškodným), ktoré by mohli mať na výpoveď svedka vplyv. Je úlohou súdu, aby po zvážení všetkých týchto dôkazov a okolností prípadu, postupom v zmysle ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku podľa vnútorného presvedčenia rozhodol, ktorá skupina dôkazov je vierohodná a ktorá vierohodná nie je (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 1To/97/2009 zo dňa 03.09.2009).

Pokiaľ ide o vierohodnosť poškodenej je potrebné zobrať do úvahy výpoveď znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej z odboru psychológia, ktorá vypracovala znalecký posudok č. 88/2020 a z ktorej vyplýva, že poškodená má zachované percepčné a kognitívne funkcie, ktoré jej umožňujú správne vnímať, zapamätáť si udalosti, ktoré prežila. V oblasti vnímania a zapamätávania nezistila u poškodenej žiadnu patológiu, tak isto v jej myslení nezistila žiadne fabulácie a konfabulácie. Nezistilo sa, že by poškodená vedome a účelovo kreovala svoju výpoveď, práve naopak, poškodená podrobne vypovedala, podrobne opisovala udalosti, ktoré sú predmetom trestnej činnosti s miernymi nezrovnalosťami, ktoré sa týkali časovo nepresného uloženia zážitkov, avšak znalkyňa dospela k názoru, že keďže sa jednalo o dlhý časový úsek, tak je to samozrejmosťou. V týchto súvislostiach je potrebné zdôrazniť, že svedkyňa poškodená iniciovala podanie trestného oznámenia na obžalovaného až po približne dvadsaťjedného roku spoločného spoluzitia s obžalovaným, dňa 06.07.2020, kedy sa jej mal naposledy vyhrážať so zabitím. Za takéhoto stavu vyplýva, že poškodená nemala prioritný záujem, aby bol obžalovaný trestne stíhaný, chcela len, aby skončilo pretrvávajúce sa arogantné a vulgárne správanie sa obžalovaného voči nej a ani krajský súd nenašiel relevantný dôvod, pre ktorý by až v takej miere chcela priťažovať obžalovanému a vypovedať v jeho neprospech. Na tom nič nemení skutočnosť, že s obžalovaným mala často manželské konflikty. Napokon sama priznala, že nechcela na bývalého manžela (pozn. súdu obžalovaného) podávať trestné oznámenie, ale sa zľakla.

Preto na základe podrobného vyhodnotenia výpovedí poškodenej z hlavného pojednávania v kontexte skutočností vyplývajúcich zo všetkých ostatných vykonaných dôkazov (svedeckých výpovedí a listinných dôkazov), dospel krajský súd k záveru, že táto nie je účelová a tendenčná, ale plne korešponduje s vykonanými dôkazmi (svedeckými výpoveďami vyššie menovaných svedkov a znaleckými posudkami), ktoré sa vzájomne dopĺňajú. V tejto súvislosti nemožno opomenúť ani fakt, že výpoveď zo psychologického hľadiska nesie pozitívne znaky špecifickej a všeobecnej vierohodnosti, čo dosvedčuje vo svojej výpovedi znalkyňa PhDr. Zuzana Bieliková. Keďže výpovede poškodenej boli podporené ostatnými dôkazmi, ako je vyššie uvedené, ani krajský súd tak ako súd prvostupňový nemal dôvod z nich nevychádzať, ale práve naopak, správne prvostupňový súd založil na nich svoje rozhodnutie.

Jednotlivé skutočnosti, na ktoré obžalovaný postupne poukázal vo svojich odvolacích námietkach, predovšetkým ohľadne osoby samotnej poškodenej a jej celkového správania sa, nepochybne znižujú celkovú závažnosť jeho konania, a preto ich bolo potrebné akceptovať, avšak nie v takej miere, ako sa domáhal obžalovaný v odvolacích námietkach, nakoľko na druhej strane ani v súhrne nespôsobujú zánik trestnosti skutku, kladeného mu za vinu, resp. zánik jeho trestnej zodpovednosti.

Naopak konanie obžalovaného bolo potrebné posudzovať komplexne, prihliadajúc na všetky relevantné skutočnosti a okolnosti. Obžalovaný sa síce voči poškodenej nedopustil žiadneho tak výrazného fyzického útoku, že by jej spôsobil ujmu na zdraví, avšak ataky voči nej, nielen fyzické (sácanie o stenu), ale najmä tie verbálne (vulgárne nadávanie, ponižovanie, osočovanie), sa často opakovali. Takéto konanie obžalovaného, napriek nezanedbateľnému podielu poškodenej na vzniku a priebehu vzájomných konfliktov, nemožno v žiadnom prípade hodnotiť len ako účasť na bežných hádkach, ktoré vznikali v dôsledku ich nezhôd. Napriek tomu, že sa na takomto stave v partnerskom spoložití podieľala nezanedbateľnou mierou aj osobnosť poškodenej, nemožno pripustiť, že by takáto osoba nemohla byť a v tejto trestnej veci nebola, týranou osobou, resp. obeťou domáceho násillia.

Týraním, reglementovaným § 208 Trestného zákona je potrebné rozumieť dlhšiu dobu trvajúce protiprávne konanie, ktorého najčastejšie útoky sú charakterizované v citovanom ustanovení. Na naplnenie základnej skutkovej podstaty tohto trestného činu je nevyhnutná určitá hromadnosť či sústavnosť konania páchatel'a, s následkom spôsobenia fyzického alebo psychického utrpenia. Fyzické alebo psychické utrpenie je pritom potrebné definovať tak, že ide o fyzické alebo duševné bolesti, ktoré ovplyvňujú alebo sťažujú obvyklý život poškodenej (týranej) osoby (podstatne narúšajú kvalitu života poškodenej osoby) a netrvajú celkom krátky, prechodný čas. Musí ísť teda o určitú sústavnosť (trvalosť) konania popísaného v písm. a) až e), ktoré práve svojou bezohľadnosťou, hrubosťou či bolestivosťou pociťuje poškodená osoba ako fyzické alebo psychické utrpenie. Na naplnenie základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby sa pritom nevyžaduje, aby išlo o neznesiteľné utrpenie poškodeného, nakoľko následok vo forme neznesiteľného utrpenia poškodeného naplňa kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa § 208 ods. 2 písm. a) Trestného zákona (mučivé útrapy). Pojem "fyzické alebo psychické utrpenie" je preto naplnený už vtedy, ak poškodená osoba pociťuje protiprávne konanie páchatel'a ako príkorie. Definícia následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby odlišuje tento trestný čin od iných trestných činov, ktoré taktiež môžu spôsobovať fyzické alebo psychické utrpenie. Týranie nikdy nie je a nemôže byť jednorazové či osamotené konanie; musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne fyzické útrapy. Ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, spravidla pozostávajúce z rôznych útokov proti týranej osobe, pričom nie je nutné, aby všetky či niektoré z nich vyústili do ublíženía na zdraví. Útoky uvedené v písm. a) až e) ustanovenia § 208 Trestného zákona nemusia samostatne naplňať znaky skutkovej podstaty trestného činu, ak by boli posudzované samostatne, môžu naplňať len znaky priestupku (bližšie pozri uznesenie Ústavného súdu SR z 19. januára 2017, sp. zn. II. ÚS 46/2017).

Preto pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu odvolací súd sa poukazuje na vyššie uvedené stotožnil aj s argumentáciou okresného súdu vo vzťahu k právnemu záveru, že aj keď už samotný charakter útokov opísaných v skutkovej vete rozsudku nesie pečať trýznivosti vo vzťahu k poškodenej osobe, avšak stupeň intenzity vykonania takýchto útokov nebol tak exponovaný, že by to naplňalo kritérium závažnejšieho spôsobu páchania trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vyjadrený v ustanovení § 138 písm. b) Trestného zákona. Po stotožnení sa so záverom okresného súdu, že obžalovaný sa dopúšťal žalovaného zločinu v období od 01.09.1999 do 07.07.2020, teda cca 21 rokov, však aj krajský súd konštatuje, že aj keď ide o obdobie dlhšie ako 6 mesiacov, automaticky to neznamená zvlášť pri trestnom čine obdobného charakteru naplnenie kvalifikovaného znaku konania, teda že tejto trestnej činnosti sa mal obžalovaný dopúšťať závažnejším spôsobom konania, teda po dlhší čas.

Aj napriek záverom znalkyne PhDr. Zuzany Bielikovej, ktorá okrem iného uviedla, že poškodená v čase vyšetrenia už vo vzťahu k jej bývalému manželovi nemala žiadne traumy jednak preto, že

už dlhšiu dobu nežili v spoločnej domácnosti a hlavný podiel na tom má jej základná osobnostná výbava, že je ovládateľná, snaží sa každému vyhovieť, prispôbiť, avšak na vlastný úkor, vyhodnotil aj krajský súd konanie obžalovaného ako konanie, ktoré ako celok vykazovalo vyšší stupeň hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti a vyznačovalo sa istou mierou trvalosti a sústavnosti, aj s ohľadom na ustálenie doby konania obžalovaného. Vyššie uvedené závery znaleckého dokazovania pri posudzovaní kvalifikovaného znaku „po dlhší čas“ je preto potrebné v kontexte charakteristiky týrania ako takého posudzovať v každom konkrétnom prípade individuálne.

V kontexte všetkých vyššie uvedených skutočností je potom právne irelevantná úvaha, ktorú obžaloba ponúkla v odôvodnení svojho odvolania, pokiaľ ide o otázku kvalifikácie skutku, resp. zohľadnenia dlhodobosti, ako okolností podmieňujúcej použitie vyššej trestnej sadzby. V danom konkrétnom prípade v rámci vymedzeného časového obdobia skutku, zohľadniac samotný charakter posudzovaného trestného činu, ktorý sa sám osebe vyznačuje určitou trvalosťou, sústavnosťou, či opakovanými útokmi, ako aj spôsob a intenzitu preukázaného zlého zaobchádzania obžalovaného s poškodenou, však ani podľa názoru krajského súdu, rovnako ako konštatoval aj okresný súd v napadnutom rozsudku, nebol naplnený pojmový znak páchania trestnej činnosti po dlhší čas.

Úmyselné konanie obžalovaného A. B. objektívne svojou trvalosťou, sústavnosťou a opakovanými útokmi znamenalo spôsobovanie poškodenej, ako jemu blízkej osobe (bývalej manželke), fyzické a psychické utrpenie ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, vyhrázaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktorým ohrozoval jej fyzické a psychické zdravie. Išlo o spôsobovanie fyzického alebo psychického utrpenia blízkej osobe, ktoré sa vyznačovalo trvalosťou, sústavnosťou a intenzitou zlého zaobchádzania, ktorým obžalovaný objektívne prejavoval hrubší stupeň necitlivosti a bezohľadnosti a ktoré poškodená, ako blízka osoba, pre jeho intenzitu, hrubosť a bezohľadnosť dôvodne pociťovala ako ťažké príkorie. Takéto protiprávne správanie je evidentne správaním, ktoré je takto vnímateľné objektívne. Bolo tak dokázané, že obžalovaný spáchal zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

Preto pokiaľ ide o námietky obhajoby, že u poškodenej nebol zistený syndróm týranej osoby, krajský súd udáva, že existencia tzv. syndrómu týranej osoby nie je súčasťou objektívnej stránky žalovaného trestného činu, bez ohľadu na uvedené však krajský súd opätovne poukazuje na výsluch znalkyne PhDr. Zuzany Bielkovej, ktorá uviedla, že z vyšetrení poškodenej nezistila u nej známky týranej osoby, avšak tiež to súvisí s jej základnou osobnostnou výbavou. Krajský súd udáva, že nie je možné vylúčiť z týchto dôvodov osobu poškodenej ako subjekt trestného činu, na ktorom sa nemožno z týchto dôvodov dopustiť týrania tak, ako je vyjadrené v skutkovej podstate zločinu týrania blízkej a zverenej osoby.

Ak aj obžalovaný v odvolacích námietkach poukázal na procesné pochybenia zo strany okresného súdu, ktoré mali spočívať v tom, že okresný súd na hlavnom pojednávaní pripustil prehrávanie takmer 3 roky starých nahrávok výpovede poškodenej, ktorá však na hlavnom pojednávaní opakovane viackrát vypovedala, tieto námietky nie sú dôvodné. K tomu krajský súd v prvom rade uvádza, že výsluch poškodenej H. B. dňa 22.09.2020 bol vykonaný s využitím technických zariadení určených na zaznamenávanie obrazu a zvuku, pričom ako vyplýva zo zápisnice, obžalovaný bol o tomto úkone vopred upovedomený, teda mal možnosť sa ho zúčastniť. Následne prokurátorka na hlavnom pojednávaní navrhla okresnému súdu prehrať obrazovo-zvukový záznam z výsluchu poškodenej H. B. z prípravného konania zo dňa 22.09.2020, pričom okresný súd tomuto návrhu prokurátorky vyhovel a prehral predmetný obrazovo-zvukový záznam na hlavnom pojednávaní podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku. Aj keď ide o netypický postup súdu prvého stupňa, keďže poškodená bola pred vykonaním tohto dôkazu osobne vypočutá na hlavnom pojednávaní, je potrebné uviesť, že tento postup je v súlade s Trestným poriadkom, neboli porušené práva obžalovaného na obhajobu a nedošlo tak k podstatným chybám konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali. Zároveň krajský súd dodáva, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku je tiež zrejmé, že okresný súd pri ustálení skutkového stavu vychádzal primárne z výpovede poškodenej H. B. na hlavnom pojednávaní, ktorú aj podrobným spôsobom v odôvodnení napadnutého rozsudku rozviedol. K tomu krajský súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5To/10/2018 zo dňa 12.09.2019, v ktorom sa uvádza, že podľa § 119 ods. 2 Tr. por. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede namiesto, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti. Uvedené ustanovenie obsahuje demonštratívny výpočet dôkazných prostriedkov. Žiadny druh dôkazného prostriedku nie je možné vopred vylúčiť, okrem prípadu, kedy priamo z trestného poriadku (alebo iného právneho predpisu) vyplýva neprípustnosť určitého

dôkazného prostriedku, postupu alebo úkonu, resp. kde možno vyvodíť ich neprípustnosť z niektorých súvislostí a určitých okolností, čo však nie je prípad danej veci.

Záverom k odvolacím námietkam je nevyhnutné uviesť, že v týchto obžalovaný poukazoval na to, že v jeho prípade by mala byť použitá zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného), naopak krajský súd s týmto názorom nesúhlasí. Použitie spomínanej zásady vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Trestného poriadku, teda prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Krajský súd konštatuje, že napadnutý rozsudok netrpí žiadnou právnou chybou, v ktorej obžalovaný videl nesprávne právne posúdenie skutku (podľa neho predmetný trestný čin nespáchal, a preto mal byť spod obžaloby oslobodený). Z hľadiska vyššie uvedených získaných priamych a nepriamych dôkazov je podľa názoru odvolacieho súdu možné bez akýchkoľvek dôvodných pochybností mať za preukázané, že sa skutok stal práve tak, ako je z hľadiska spôsobu a rozsahu opísaný vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Vykonané dôkazy (výpovede poškodenej, svedkov) v spojení so znaleckým dokazovaním odvolací súd považuje za dostatočné na vyslovenie záveru o vine obžalovaného A. B.. Na záver odvolací súd opakuje, že vykonané dokazovanie nepreukázalo žiaden motív poškodenej obžalovaného krivo obviňovať.

K tomu krajský súd len dopĺňa, že vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré viedli odvolací súd k záveru o neopodstatnenosti a nedôvodnosti odvolacích námietok obžalovaného a okresnej prokurátorky vo vzťahu k výroku o vine, pričom s ďalším odôvodnením v tomto smere v plnej miere odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň poukazuje.

Následne krajský súd, nezisťiac dôvod na zrušenie výroku o vine ďalej preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste a ďalších výrokov, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad (§ 317 odsek 2 Trestného poriadku).

K výroku o treste

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Primeranosť trestu je nevyhnutným predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatela je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatela pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného. V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Trest (a osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Predpokladom účinnej ochrany spoločnosti, teda účinnosti generálnej a individuálnej prevencie, je adekvátnosť trestu za spáchaný trestný čin. Teoretická východiská penológie poukazujú na potrebu zvoliť optimálnu mieru represie, keďže ani príliš mierny, ani príliš prísny trest podľa nej nepôsobia výchovne, ale práve naopak, pôsobia demoralizujúco, zároveň varujú pred tzv. exemplárnym trestaním spočívajúcim v tom, že sa konkrétna prísnosť trestu neodôvodňuje hľadiskom individuálnej prevencie, ale potrebou odstrániť verejnosť ustanovením prehnane prísnych trestov, kde je zintenzívnením represie potlačený moment prevencie. Trestné konanie má sledovať rovnako preventívny a resocializačný cieľ, má totiž prispieť k polepšeniu a náprave páchatela. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy.

Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie trestu, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potencionálnych páchatelov od spáchania trestných činov, ale má viesť i k utvrdeniu pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatela trestného

činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácia tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupu súdu pri rozhodovaní o treste (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 13. mája 2014, sp. zn. 4 To 7/2013).

S poukazom na vyššie uvedené základné zásady ukladania trestov teda krajský súd zamerl svoju pozornosť pri rozhodovaní o odvolaní obžalovaného a okresnej prokurátorky na skutočnosť, či v danom konkrétnom prípade bol uložený trest tak, ako to konštatoval prvostupňový súd, primeraný a či spĺňa všetky zákonné kritéria.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd konštatuje, že pri ukladaní trestu odňatia slobody súd prvého stupňa dôsledne prihliadol na všetky skutočnosti a zásady podľa § 34 odsek 1 až 4 Trestného zákona dôležité z hľadiska jeho ukladania, najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu páchatela, jeho pomery a možnosti nápravy, pričom správne zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, teda že obžalovaný viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, pričom nezistil žiadnu priťažujúcu okolnosť. Keďže u obžalovaného bola zistená jedna poľahčujúca okolnosť a teda prevyšoval pomer poľahčujúcich okolností v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona, znížila sa v jeho prípade horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, preto bolo nevyhnutné v jeho prípade pri ukladaní trestu odňatia slobody vychádzať z modifikovanej trestnej sadzby zohľadňujúcej prevahu poľahčujúcich okolností, t. j. 3 roky až 5 rokov a 4 mesiace.

Po preskúmaní skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa krajský súd vo svojej ostatnej prieskumnej povinnosti vo vzťahu k výroku o trestnoprávných sankciách dospel k záveru, že súdom prvého stupňa obžalovanému uložený trest odňatia slobody na spodnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkon mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 4 (štyri) roky za súčasného uloženia probačného dohľadu nad správaním obžalovaného v určenej skúšobnej dobe a povinností spočívajúcich v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej H. B. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodenej a zúčastniť sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia na psychologickom poradenstve, zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle § 34 odsek 1, odsek 3 a odsek 4 Trestného zákona a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu, zistenú jednu poľahčujúcu okolnosť, ako aj pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere dostatočne vyjadruje i morálne odsúdenie protiprávneho konania obžalovaného spoločnosťou.

Aj krajský súd považuje uložený trest a ochranné opatrenie za dostatočné pre pozitívny vplyv na obžalovaného, aby počas plynutia skúšobnej doby viedol riadny život (predovšetkým sa nedopúšťal akýchkoľvek úmyselných trestných činov a priestupkov) s tým, že súčasne bude dôsledne dodržiavať súdom prvého stupňa uložené povinnosti. Negatívne konštatovanie tejto skutočnosti (neosvedčenie sa v skúšobnej dobe) zo strany súdu by potom následne znamenalo, že obžalovaný by si trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, ktorého výkon mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu s probačným dohľadom, musel skutočne vykonať.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Keďže krajský súd potom nezistil žiadne dôvody pre zmenu prvostupňového rozhodnutia, odvolanie okresnej prokurátorky a okresnej prokurátorky ako nedôvodné v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.